

Pracujte proklientsky

Diskusia o aktuálnych témach s pozvanými hosťami dominovala zasadaniu Predstavenstva Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory. Rokovanie sa uskutočnilo 6. februára na Podbanskom, ktorého sa zúčastnilo vedenie Slovenského pozemkového fondu a Pôdohospodárskej platobnej agentúry.

Polnohospodári naprieč celým Slovenskom sa pýtajú na viaceré nezodpovedané otázky. Práve z toho dôvodu vedenie Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory pozvalo na úvod diskusie predstaviteľov oboch organizácií.

Stovky neriešených zmlúv

Slovenský pozemkový fond zastupoval generálny riaditeľ Richard Šmída spolu s námestníkom fondu Rastislavom Juhárom. Poľnohospodári naďalej označujú situáciu na pozemkovom fonde za vážnu, aj keď faktom je, že zmenou vo vedení fondu sa otvárajú dvere na riešenie rokmi nahromadených problémov. Aktuálne vedenie Slovenského pozemkového fondu si určilo medzi priority najmä riešenie spisovej zápchy a jej vplyv na evidenciu nájomných vzťahov k pozemkom, ktorá je potrebná pri podávaní žiadosti o priame podpory. Podstatnou témou, ktorú žiada riešiť aj komora, je aj vysporiadanie vlastníctva pozemkov pod hospodárskymi budovami a dvormi. Vedenie fondu pritom informovalo členov predstavenstva o tom, že na fonde medzi nevyriešenými spismi z minulosti objavili aj stovky návrhov zmlúv týkajúcich sa práve hospodárskych budov, ktoré predchádzajúce vedenia fondu nijako neriešili.

Derniéra

Očakávanou bola najmä diskusia s generálnym riaditeľom Pôdohospodárskej platobnej agentúry. 6. februára ešte nikto z prítomných členov predstavenstva komory netušil, že pôjde o derniéru rokovania medzi SPPK a generálnym riaditeľom agentúry v osobe Vladimíra Urmaniča.

Členov predstavenstva zaujímalo jediné – ako sa PPA vysporiada s otázkou vyplácania priamych podpôr. Na tomto stretnutí sa však predstavenstvo veľa informácií nedozvedelo. Namiesto toho Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora pripravila pre PPA postup, akým spôsobom riešiť súčasnú situáciu.

„Pomohlo by, ak by Pôdohospodárska platobná agentúra pripravila informácie pre žiadateľov o harmonograme vyplatenia podpôr a kontrol za rok 2023. Bez okamžitého informovania žiadateľov, okamžitého vyhodnotenia diaľkového prieskumu zeme a okamžitého naštartovania kontrol v teréne sa bude situácia vyhrocovať,“ zdôraznil predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory Emil Macho.

Prenos informácií

Viacerí členovia Predstavenstva SPPK zdôrazňovali nutnosť efektívnejšieho prenosu informácií od centrál PPA na regionálne pracoviská. Často sa totiž stáva, že poľnohospodári sa od regionálnych pracovníkov nedozvedia kľúčové informácie a tak o riešenie problémov žiadajú samotnú komoru. „Sme za väčšiu aktivitu regionálnych pracovísk a väčšiu informovanosť, lebo nie je dobrý prenos informácií z regionálnych PPA k poľnohospodárom. Jednoducho treba byť proklientsky,“ zaznievalo počas rokovania.

„Mnohí poľnohospodári stále nemajú informáciu, prečo dodnes nedostali finančné prostriedky, hoci systém im nevykázal žiadnu chybovosť,“ dodal predseda Emil Macho.

Zmena vo vedení PPA

Deň po rokovaní predstavenstva vydalo ministerstvo pôdohospodárstva informáciu, že od 8. februára 2024 bude na čele Pôdohospodárskej platobnej agentúry nový generálny riaditeľ Marek Čepko. Prichádza z Národného poľnohospodárskeho a potravinárskeho centra (NPPC), kde pôsobil vo funkcii generálneho riaditeľa. V minulosti pracoval napríklad na Ministerstve dopravy SR a Ministerstve životného prostredia SR.

Vladimír Urmanič sa stal generálnym riaditeľom Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho.

Zapojíme sa do protestov?

V čase rokovania predstavenstva dominovala okrem témy vyplácania priamych podpôr aj téma európska – možná účasť Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory na celoeurópskych protestoch. Od oznámenia tohto /v čase uzávierky Rolníckych novín stále len zvažovaného/ zámeru, ktorý bol oznámený začiatkom februára na mimoriadnom tlačovom brífingu, ubehol týždeň a do európskych protestov sa zapájajú poľnohospodári a potravinári stále z ďalších krajín. Európa doslova horí. Najnovšie majú ohlásené protesty aj maďarskí poľnohospodári, ktorí chcú na nadmerné dovozy ukrajinských komodít v najbližších dňoch upozorniť priamo na ukrajinsko-maďarskej hranici.

Vedenie Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory sa v polovici februára zúčastní rokovania agropotravinárskych samospráv krajín V4 v Poľsku vo Varšave (12. a 13. februára). Pokiaľ sa samosprávy dohodnú na koordinovanom spoločnom postupe, o pár dní na to nespokojnosť so striktnými európskymi zelenými pravidlami a prílišnou byrokraciou ukážu aj výrobcovia potravín zo strednej Európy.

Ústupky, ale ...

Medzitým pod vlnou nepokojov v Európe oznámila Európska komisia ústupky a zmiernenia prísnej Spoločnej poľnohospodárskej politiky. Predsedníčka EK Ursula Von Der Leyen stiahla svoj vlastný návrh na zníženie používania prípravkov na ochranu rastlín. Po dvojročnej diskusii sa hnev európskych poľnohospodárov natolko nahromadil, že šéfka Európskej komisie rozhodla o radikálnom ústupe. Je to pozitívna správa aj pre slovenských poľnohospodárov, aj keď predpokladáme, že diskusia o tejto téme po odmlke bude pokračovať – tentokrát už s novým vedením a novými členmi Európskej komisie.

Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora bude trvať na tom, aby sa do budúcej diskusie zahrnuli aj samotní európski producenti potravín, vrátane slovenských. Rovnako bude presadzovať, aby sa prípadné znížovanie množstva používaných prípravkov stanovilo pre jednotlivé členské krajiny EÚ samostatne, nie teda plošne, čo by významným spôsobom poškodilo slovenských poľnohospodárov.

Slovensko totiž týchto látok používa len cca 70% z priemeru eu a preto jednotné znížovanie týchto prípravkov by bolo výrazne diskriminujúce voči slovenským poľnohospodárom. A rovnako prečo sme proti tomuto nariadeniu? Nemáme totiž žiadnu alternatívu. Pokiaľ poľnohospodárom Európska komisia zakáže používať nejaké prípravky, tak potrebujú mať poľnohospodári adekvátnu zelenú náhradu – a to takú, ktorá bude síce šetrnejšia k životnému prostrediu, no ktorá na druhej strane aj zaručí produkciu plodín v rovnakom objeme. Veľmi ľahko sa totiž môže stať, že európske poľnohospodárstvo síce bude v budúcnosti zelenšie, ale pri menšom objeme vyrobených potravín a väčšom pretlaku potravín z tretích krajín.

Európska komisia pod tlakom protestov oznámila aj ďalšie ústupky, ktoré sa týkajú zjemnenia pravidiel úhorovania a sprísnenia obchodných bariér voči dovážaným vajčikám, hydine a cukru z Ukrajiny.

Vtáčia chrípka

Rokovanie Predstavenstva SPPK sa dotklo aj ďalších aktuálnych tém – napr. nákazovej situácie na Slovensku, ktorá sa v poslednom období zhoršila vzhľadom na rozšírenie ochorenia vtáčia chrípka v chovoch hydiny.

Najaktuálnejšie prípady v roku 2024:

1. V komerčnom chove nosníc v Zlatnej na Ostrove - na farme Nový Pavol - v okrese Komárno hygienici potvrdili 26. januára vtáčiu chrípku - vírus vysokopatogénnej aviárnej influenzy (HPAI) subtypu H5N1. Koncentrované sú tu dva chovy, prvý, kde sa nachádza 40-tisíc kusov nosníc, musel byť bezodkladne zlikvidovaný.
2. Vtáky držané v zajatí: Batizovce, okr. Poprad – labuť čierna. Potvrdenie nákazy: 18. januára
3. Voľne žijúce vtáky: Gerlachov, okr. Poprad – hus divá, hromadný úhyn. Potvrdenie nákazy: 18. januára
4. Voľne žijúce vtáky: Sekule, okres Senica. Na štrkovisku pri obci bol 18. januára potvrdený nález 70 uhynutých labutí.
5. Voľne žijúce vtáky: Bratislava – MČ Devínska Nová Ves – labuť veľká. Potvrdenie nákazy: 15. januára
6. Ohnisko u hydiny: V obci Hubina pri Piešťanoch potvrdili vtáčiu chrípku 10. januára. Drobnochovateľovi uhynuli 4 sliepky.

Z okolitých krajín sa ochorenie aktuálne vyskytuje v Maďarsku, Poľsku a Rakúsku, kde ide o nákazu u voľne žijúceho vtáctva. V chovoch hydiny bola v tomto roku zistená nákaza v Maďarsku a Poľsku. Pozitívne prípady u vtákov chovaných v zajatí zistili v Českej republike a na Ukrajine.